

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті
Білім беру және гуманитарлық зерттеулер факультеті
Мектепке дейінгі тәрбиелеу және оқыту педагогикасы даярлау бағыттары
бойынша академиялық комитетінің кезектен тыс мәжілісінің
№2 ХАТТАМАСЫ

Түркістан қаласы

26.11.2025 ж.

Қатысқандар: АК төрағасы – п.ғ.к., доцент Жумадуллаева Айгүл Аязбаевна; Кафедараның меңгерушісі п.ғ.к. А.К.Рысбекова;аға оқытушы Халилаева Элмира Жақанқызы, жұмыс беруші өкіл «Алия» балабақша меңгерушісі Есетова Салтанат Махамбетовна, білімгерлер: 7М01202 Мектепке дейінгі тәрбиелеу және оқыту педагогикасы ББ-ның магистранты Орынбасар Меруерт Бекбосынқызы; 6В01202 Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу ББ-ның студенті Абдурахманова Севара Абдуғаниқызы.

Қатыспағандар: -

Күн тәртібінде

1. «Адал азамат» бағдарламасының педагогикалық пәндерге енгізу.
2. «Аутистік спектрлік бұзылыстары бар балаларды сүйемелдеу негіздері», «АСБ бойынша халықаралық жұмыс әдістемелері (АВА, PECS, TEACCH, сенсорлық интеграция)», «Балабақшаларда РАС бойынша ерте араласуы» атты қолданбалы оқытуды педагогикалық компоненттер құрамына кіретін пәндердің мазмұнына қосымша модульдер ретінде білім беру бағдарламаларына, силабустарына және пән кешендеріне қажетті өзгерістерді бекіту туралы.

Тыңдалды:

1-мәселе бойынша АК төрағасы, п.ғ.к., доцент Жумадуллаева Айгүл Аязбаевна: Құрметті АК мүшелері, бүгінгі мәселе: «Адал азамат» бағдарламасының педагогикалық пәндерге енгізілуі.

2025 жылдан бастап ҚР жалпы білім беру ұйымдарында енгізілген «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы мұғалім тұлғасын рухани, адамгершілік және әлеуметтік жауапкершілік негізінде қалыптастыруды көздейді. Бағдарлама құндылыққа және құзыреттілікке негізделген, ал басты түйінді құндылықтары:

- Тәуелсіздік және отаншылдық
- Бірлік және ынтымақ
- Әділдік және жауапкершілік
- Заң және тәртіп
- Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік
- Жасампаздық және жаңашылдық

Қожа Ахмет Ясауидің рухани мұрасы мен әмбебап академиялық этиканың синтезі негізінде қалыптастырылған университеттің негізгі құндылықтары және университет түлектерінің атрибуттары «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы құндылықтарымен толық үндес. Университет құндылықтары:

- Серіктестік және құрмет
- Ашықтық және сенімділік
- Әділдік және адалдық
- Біліктілік және еңбекқорлық
- Инновация және бейімделгіштік

Білім беру процесін жаңғырту, оқытушылар мен студенттерді азаматтық және моральдық құндылықтарға тәрбиелеу мақсатында, «Адал азамат» бағдарламасын педагогикалық пәндерге енгізу өзекті болып отыр. Бұл бағдарлама студенттердің адалдық, жауапкершілік, әділдік, азаматтық сананы қалыптастыруына ықпал етеді.

Педагогикалық мамандық студенттері болашақта өз қызметінде этикалық және кәсіби нормаларды сақтау арқылы білім алушыларға үлгі көрсетеді, сондықтан бағдарламаның мазмұнын оқу жоспарларына енгізу маңызды.

Бағдарламаны оқу пәндеріне енгізу барысында оның модульдік құрылымы, тақырыптық бөлімдері, практикалық сабақтар мен жобалық тапсырмалары қарастырылады. Сонымен қатар, студенттердің бағдарлама бойынша алған білімдерін тәжірибеде қолдану мүмкіндіктері, педагогикалық практикада және әлеуметтік жобаларда тәжірибелік жұмыстар ұйымдастыру арқылы бекітіледі.

«Адал азамат» бағдарламасының педагогикалық пәндерге интеграциясы оқу үрдісінің сапасын арттыруға, студенттердің кәсіби және азаматтық қалыптасуына, сондай-ақ оқу орындарының әлеуметтік жауапкершілігін күшейтуге мүмкіндік береді. Бағдарламаны енгізудің нақты кестесі мен жауапты бөлімдер белгіленіп, нәтижелері академиялық кеңеске баяндалады.

Сөз кезегін АК мүшесі, Э.Халилаева: «Адал азамат» бағдарламасын педагогикалық пәндерге енгізу ұсыныстарын баяндады:

2025 жылдан бастап Қазақстан Республикасының жалпы білім беру ұйымдарында енгізілген «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы мұғалім тұлғасын рухани, адамгершілік және әлеуметтік жауапкершілік негізінде қалыптастыруды көздейді. Бағдарлама құндылыққа және құзыреттілікке негізделген, оның негізгі түйінді құндылықтары: тәуелсіздік және отаншылдық, бірлік және ынтымақ, әділдік және жауапкершілік, заң және тәртіп, еңбекқорлық және кәсіби біліктілік, жасампаздық және жаңашылдық.

Бағдарламаны педагогикалық пәндерге енгізу арқылы студенттердің азаматтық және моральдық құндылықтарын қалыптастыру, кәсіби және этикалық құзыреттерін дамыту көзделеді.

Пәндер бойынша нақты ұсыныстар:

1. Білім берудегі психология, өзара әрекеттесу және байланыс

- Құндылық интеграциясы: бірлік және ынтымақ, әділдік және жауапкершілік
- Толықтыру: психологиялық коммуникациядағы адалдық, сенім, әділдік, эмпатия қағидаттарын қалыптастыру
- Практикалық модуль: мұғалім мен оқушы арасындағы әділ қарым-қатынас моделдері

2. Білім беру туралы ғылым және оқытудың негізгі теориялары

- Құндылық интеграциясы: жасампаздық және жаңашылдық, еңбекқорлық және кәсіби біліктілік
- Толықтыру: білім беру теорияларын «Адал азамат» құндылықтары контекстінде талдау
- Тапсырма: құндылыққа бағытталған білім беру парадигмасын сипаттау

3. Балалардың жас және физиологиялық даму ерекшеліктері

- Құндылық интеграциясы: әділдік және жауапкершілік, қамқорлық және мейірімділік
- Толықтыру: баланың даму кезеңдерінде әділ баға беру және қамқор қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру
- Практика: мұғалімнің адал және этикалық жауапкершілігі балалардың психофизиологиялық дамуына ықпалы

4. Инклюзивті білім беру ортасы

- Құндылық интеграциясы: бірлік және ынтымақ, әділдік және теңдік
- Толықтыру: инклюзивті қоғамдағы теңдік пен әділдік қағидатын жүзеге асыру
- Тапсырма: инклюзивті ортадағы «адал азамат» моделін сипаттау

5. Оқытуды жоспарлау және дербес оқыту

- Құндылық интеграциясы: жауапкершілік және еңбекқорлық
- Толықтыру: сабақ жоспарлау кезінде оқушылардың адамгершілік және азаматтық жауапкершілігін дамытуға бағытталған тәсілдерді қолдану

- Тапсырма: құндылыққа бағытталған сабақ жоспарын әзірлеу
- 6. **Оқыту әдістері мен технологиялары**
 - Құндылық интеграциясы: жасампаздық және жаңашылдық, әділдік және жауапкершілік
 - Толықтыру: адалдық пен кәсіби этикаға негізделген педагогикалық әдістер мен технологияларды таңдау
 - Практика: «Адал азамат» қағидаттарын іске асыратын педагогикалық әдістер
- 7. **Бағалау және дамыту**
 - Құндылық интеграциясы: әділдік және жауапкершілік
 - Толықтыру: әділ бағалау мәдениеті және оқу жетістіктерін адал бағалау принциптері
 - Тапсырма: оқушыларды әділ бағалау кейстерін талдау
- 8. **Педагогикалық зерттеулер**
 - Құндылық интеграциясы: парасаттылық және адалдық
 - Толықтыру: зерттеу этикасы және академиялық адалдық принциптері
 - Практика: этикалық нормаларға сай зерттеу дизайнын әзірлеу
- 9. **Зерттеулер, даму және инновациялар**
 - Құндылық интеграциясы: жасампаздық және жаңашылдық, еңбекқорлық және кәсіби біліктілік
 - Толықтыру: білім беру инновацияларында адалдық пен әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарын ескеру

Жоба: «Адал азамат» бағдарламасын дамытуға бағытталған педагогикалық инновация

10–13. Педагогикалық практикалар (1–4 курс)

Барлық практикаларға «Адал азамат» құндылықтарын оқу-тәрбие үдерісіне енгізу модулі қосылады:

- 1 курс – «Мектептің тәрбиелік ортасын талдау: адалдық пен жауапкершілік атмосферасы»
- 2 курс – «Психолого-педагогикалық диагностиканың этикалық аспектілері»
- 3 курс – «Сабақта және мектеп өмірінде «Адал азамат» қағидаттарын іске асыру»
- 4 курс – ««Адал азамат» құндылықтарына негізделген инновациялық педагогикалық жоба»

Төмендегі кесте бойынша қорытындылаймыз:

Пән	Құндылық фокусы	Интеграция түрі
Білім берудегі психология, өзара әрекеттесу және байланыс	Бірлік, әділдік	Эмпатия және әділ қарым-қатынас кейстері
Білім беру туралы ғылым және оқытудың негізгі теориялары	Жаңашылдық, кәсібилік	Құндылыққа бағытталған оқыту моделі
Балалардың жас және физиологиялық даму ерекшеліктері	Әділдік, қамқорлық	Этикалық талдау тапсырмалары
Инклюзивті білім беру ортасы	Әділдік, теңдік	Инклюзивті қоғам моделі
Оқытуды жоспарлау және дербес оқыту	Жауапкершілік	Құндылыққа бағытталған жоспарлау
Оқыту әдістері мен технологиялары	Адалдық, шығармашылық	Этикалық әдістерді таңдау
Бағалау және дамыту	Әділдік	Әділ бағалау принциптері
Педагогикалық зерттеулер	Парасаттылық	Этикалық зерттеу мәдениеті
Зерттеулер, даму және инновациялар	Жаңашылдық	Құндылыққа бағытталған инновация
Педагогикалық практика	Барлық	Тәрбие және адалдық

2-мәселе бойынша АК торағасы, п.ғ.к., доцент Жумадуллаева Айгүл Аязбаевна: «Аутистік спектрлік бұзылыстары бар балаларды сүйемелдеу негіздері», «АСБ бойынша халықаралық жұмыс әдістемелері (АВА, PECS, TEACCH, сенсорлық интеграция)», «Балабақшаларда РАС бойынша ерте араласу» атты қолданбалы оқытуды педагогикалық компоненттер құрамына кіретін пәндердің мазмұнына қосымша модульдер ретінде білім беру бағдарламаларына, силлабустарына және пән кешендеріне бекіту туралы. Өз ойларыңызды ортаға салып талқылайық.

Академиялық кеңес мүшелеріне ұсынылады:

- Аталған тақырыптық бағыттарды пәндердің оқу бағдарламаларына және силлабустарына интеграциялау арқылы студенттердің аутистік спектрлік бұзылыстары бар балаларға психолого-педагогикалық сүйемелдеу дағдыларын қалыптастыру.

- Практикалық модульдер мен қолданбалы тапсырмаларды енгізу арқылы студенттердің заманауи халықаралық әдістемелерді (АВА, PECS, TEACCH, сенсорлық интеграция) меңгеруін қамтамасыз ету.

- Жеке оқу траекториясы мен оқу жоспарлары аясында балаларға ерте араласу және отбасы қолдауын ұйымдастыру дағдыларын дамыту.

- Академиялық кеңес мүшелері өз ойларын ортаға салып, ұсыныстар мен түзетулерді талқылау арқылы нақты интеграциялық модельдерді бекітуді қарастырады.

Мақсаты:

- Педагогтардың кәсіби құзыреттілігін арттыру;
- Инклюзивті білім беру жағдайында балаларға сапалы психолого-педагогикалық сүйемелдеуді қамтамасыз ету;

Сөз кезегін АК мүшесі, кафедраның меңгерушісі п.ғ.к. А.К.Рысбекова: Қазіргі таңда инклюзивті білім беру жүйесін дамыту маңызды міндеттердің бірі болып табылады. Бұл жүйе әрбір балаға, оның ішінде аутистік спектрлік бұзылыстары бар (АСБ) балаларға, тең мүмкіндіктер беру мақсатында құрылуы қажет. АСБ балаларға педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру кезінде заманауи халықаралық әдістемелер – АВА (Applied Behavior Analysis), PECS (Picture Exchange Communication System), TEACCH (Treatment and Education of Autistic and related Communication-handicapped Children), сенсорлық интеграция – маңызды рөл атқарады.

Бұл аталған тапсырма әдістемелерді педагогикалық компоненттер құрамындағы пәндердің мазмұнына қосымша модульдер ретінде енгізу қажеттігі қарастырылады. Сонымен қатар, білім беру бағдарламаларының, силлабустар мен пән кешендерінің құрылымына сәйкес өзгерістерді бекіту ұсынылады:

1. Инклюзивті білім беру ортасы / Инклюзивная образовательная среда;
2. Балалардың жас және физиологиялық даму ерекшеліктері / Возрастные и физиологические особенности развития детей;
3. Мұғалім кәсібіне кіріспе (оқу практикасы I-курс) / Введение в профессию учителя (Педагогическая практика, 1 курс).
4. Психологиялық және педагогикалық бағалау (психологиялық-педагогикалық практика, 2-курс) / Психолого-педагогическое оценивание (педагогическая практика, 2-курс);
5. Педагогикалық технология (педагогикалық практика, 3-курс) / «Педагогические подходы (Педагогическая практика, 3 курс);
6. Білім берудегі зерттеулер мен инновациялар (өндірістік-педагогикалық практика, 4-курс) / Исследования и инновации в образовании (педагогическая практика, 4 курс);

Қорытындылай келе, АСБ балаларды сүйемелдеу негіздері мен халықаралық әдістемелерді білім беру бағдарламаларына қосымша модуль ретінде енгізу келесі артықшылықтарды береді:

1. Студенттердің инклюзивті білім беру дағдылары мен педагогикалық құзыреттілігін арттыру.

2. АСБ балалардың оқу үдерісіне белсенді қатысуына мүмкіндік тудыру.
3. Білім беру бағдарламалары мен практикалық сабақтардың мазмұнын заманауи талаптарға сәйкестендіру.
4. Педагогикалық тәжірибеде халықаралық әдістемелерді тиімді қолдануға жағдай жасау. Осы өзгерістерді бекіту арқылы оқу бағдарламалары сапалы түрде жаңартылып, инклюзивті білім беру жүйесінің тиімділігін арттыруға болады.

АК төрағасы А.А.Жумадуллаева: Құрметті АК мүшелері алда жұмыстар өте тығыз және ауқымды жұмыстарды бірігіп жасасақ барлық жұмыстар шешімін табады деп сенемін.

ШЕШІМ:

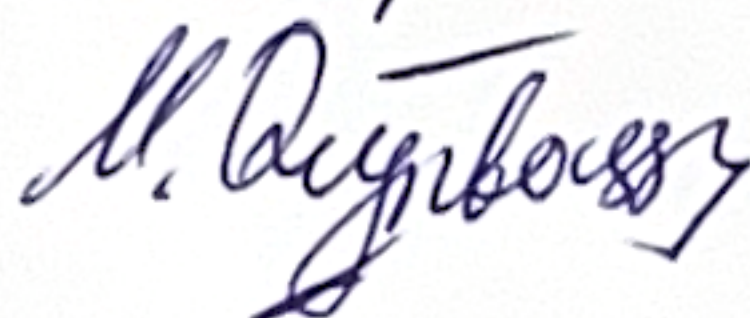
- 1. «Адал азамат» бағдарламасының құндылықтары педагогикалық пәндерге, силлабусқа және оқу бағдарламаларына енгізілсін.
- «Аутистік спектрлік бұзылыстары бар балаларды сүйемелдеу негіздері», «АСБ бойынша халықаралық әдістемелер (АВА, PECS, TEACCH, сенсорлық интеграция)», «Балабақшаларда РАС бойынша ерте араласу» модульдері оқу бағдарламаларына, силлабусқа және пән кешендеріне қосылсын.

АК төрағасы:

Жумадуллаева А.А.

Хатшысы:

Орymbисар М.Б.